

Sygn. akt VIII U 842/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 r. w Gliwicach

sprawy Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 23 kwietnia 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt. VIII U 842/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 kwietnia 2015r., znak: ENS/25/048053671 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. P. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015 poz. 748 z późn. zm.) z uwagi na nieudowodnienie 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury podnosząc, że od 15.08.1973r. do 31.12.1998r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. (z przerwą na odbycie zasadniczej służby wojskowej) i wykonywał w tym okresie pracę w warunkach szczególnych jako mechanik w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony ukończył 60 rok życia w dniu (...), legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Od 01.09.1968r. do 30.06.1973r. odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie (...) R. najpierw jako uczeń [do 22.6.1972], potem jako monter samochodowy.

Od 15.08.1973r. do 31.12.1998r. odwołujący był zatrudniony w (...) SA w G. na stanowisku mechanika.

Ubezpieczony pracę wykonywał pracę w oddziale - (...), najpierw w K./potem od 1984r. w G./, do której zadań należały naprawy różnego rodzaju ciężkiego sprzętu budowlanego i samochodów. Baza obejmowała warsztaty mechaniczne (dla samochodów małych i dużych o masie powyżej 3,5 tony), hale produkcyjne, stolarnię, warsztat elektryczny, ślusarnię oraz pogotowie techniczne.

Pogotowie techniczne było odrębną komórką, której pracownicy zajmowali się naprawami sprzętu budowlanego na budowach prowadzonych przez (...), gdzie dojeżdżali samochodem marki S., na którym znajdował się podręczny warsztat.

Odwołujący początkowo pracował jako mechanik w warsztacie naprawiającym samochody ciężarowe o masie powyżej 3,5 tony. Zadania wykonywał w kanałach remontowych. Do jego obowiązków należała wymiana resorów, smarowanie, wymiana oleju, demontaż skrzyń biegów, demontaż przekładni. Skrzynie biegów i silniki były naprawiane poza przedsiębiorstwem. Zdarzało się, że ubezpieczony pomagał również w pracach naprawczych na ślusarni bądź wyjeżdżał jako mechanik kierowca na poszczególne budowle. Taką pracę ubezpieczony wykonywał do czasu powołania do wojska tj. do 9.10.1974r.

Odwołujący zakończył zasadniczą służbę wojskową z dniem 6.10.1976r.. Następnie od 20.10.1976r., podjął pracę u dotychczasowego pracodawcy i po kilku dniach pracy w warsztacie, został przeniesiony do pogotowia technicznego. Od tej pory wykonywał pracę głównie w terenie na różnych budowach jako mechanik, gdzie razem z brygadą wyjeżdżał samochodem marki S.. Z uwagi na posiadane uprawnienia, odwołujący prowadził ten samochód. W skierowaniach na badania lekarskie pracodawca wskazywał, że ubezpieczony zajmuje stanowisko kierowcy-mechanika pogotowia technicznego, w angażach podawał stanowisko mechanika pogotowia technicznego.

Pogotowie techniczne dokonywało napraw sprzętów budowlanych: typu koparki, spycharki, dźwigi wieżowe, rusztowania wiszące, wyciągi, koparki itp. oraz zajmowało się ich montażem i demontażem. Prace na jednej budowie czasami trwały 2 tygodnie, bywało, że w ciągu jednej dniówki pogotowie techniczne pracowało na kilku budowach. Naprawy na budowach trwały od pół godziny do całej dniówki albo i dłużej. Sprzęt, którego nie dało się naprawić na budowach był zwożony na teren bazy na tzw. halę i tam naprawiany. Te naprawy nie były wykonywane w kanałach remontowych. Ubezpieczony wykonywał również różne prace w warsztacie ślusarskim lub samochodowym.

W okresie od 26.10.1990r. do 31.12.1992r. powierzono ubezpieczonemu pełnienie obowiązków brygadzysty napraw i remontów, wskazując że jest zatrudniony na stanowisku mechanika pogotowia technicznego, ślusarza remontowego. Jako brygadzysta ubezpieczony wykonywał tą samą pracę, ale dodatkowo prowadził szychtownicę, zajmował się zleceniami i uczestniczył w odprawach.

Ubezpieczony pracował w pogotowiu technicznym do końca zatrudnienia w (...) i w tym czasie nie wykonywał pracy w kanałach remontowych.

Od 11.04. do 15.12.1988r. ubezpieczony pracował na budowie eksportowej jako robotnik budowlany, a w okresie od 26. (...) do 19.07.1995r. jako mechanik

W świadectwie pracy pracodawca wskazał, że ubezpieczony w okresach od 5.08.1973r. do 09.10.1974r. i od 20.10.1976r. do 31.12.1998r. wykonywał prace w warunkach szczególnych jako mechanik samochodowy, powołując: „wykaz A dział XIV pkt 16, Dz.U. nr 8 z 1983r.

Razem z ubezpieczonym w pogotowiu technicznym pracował świadek J. K.. Świadek był pracownikiem (...) w okresie od 4.07.1967 do 30.06.1999r., zatrudnionym początkowo na stanowisku ślusarza remontowego. Z dniem 1.08.1979r. powierzono mu pełnienie obowiązków brygadzysty mechanika, od 1.04.1983r. brygadzysty napraw maszyn budowlanych pogotowia technicznego. W aktach osobowych pracodawca wskazywał w skierowaniach lekarskich stanowisko mechanika pogotowia technicznego. W okresie od 1.09.1989r. do 31.12.1998r. świadek był brygadzystą napraw i remontów, a w umowach powierzających pełnienie tych obowiązków pracodawca wskazywał, że zajmuje stanowisko mechanika pogotowia technicznego, ślusarza remontowego. Początkowo w Bazie funkcjonowały 4 brygady pogotowia technicznego i w tym czasie świadek nie współpracował z ubezpieczonym. Potem brygady były stopniowo likwidowane i wtedy zdarzało się, że razem wyjeżdżali na budowy.

B. D. został zatrudniony przez (...) w dniu 17.05.1984r. na stanowisku kierowcy betoniarki w bazie w K.. Po około miesiącu pracy został przeniesiony na bazę w G.. Świadek głównie pracował na budowach, gdzie widział kilka razy ubezpieczonego naprawiającego maszyny.

(dokumenty akt emerytalnych, dokumenty akt osobowych ubezpieczonego k. 17, zeznania świadka R. K. k. 22, zeznania świadka B. D. k. 22-23, zeznania świadka J. K. k. 23-24, dokumenty akt osobowych R. K. k. 17, dokumenty akt osobowych B. D. k. 17, dokumenty akt osobowych J. K. k. 17).

Dokonując oceny zeznań świadków Sąd miał na uwadze, że ubezpieczony jednoznacznie podał, że po wojsku przepracował w warsztacie kilka dni, a potem został przeniesiony do pogotowia technicznego, gdzie pracował do końca zatrudnienia w (...). Ubezpieczony po wojsku wrócił do pracy w dniu 20 października 1976r. Okoliczność, że pracę świadczył w pogotowiu technicznym wynika z resztą z jego akt osobowych. Ubezpieczony podał również, że w czasie zatrudnienia w pogotowiu technicznym nie pracował jako mechanik w kanałach remontowych. Zeznania słuchanych osób są zbieżne w zakresie w jakim podali, że (...) miała najpierw siedzibę w K., a w 1984r. została przeniesiona do G..

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie dał wiary świadkowi R. K., że ubezpieczony pracował tylko jako mechanik w kanałach remontowych. Świadek ten z jednej strony podał, że pracował z ubezpieczonym i J. K. codziennie, a z drugiej strony nie posiadał informacji o tym, że obydwie te osoby, co same z resztą przyznały, pracowały w pogotowiu technicznym. W ocenie Sądu, świadek R. K. nie pamiętał już szczegółów dotyczących pracy ubezpieczonego i zeznawał o okresie, gdy ten przed wojskiem pracował jako mechanik w warsztacie. Nie można pominąć również okoliczności, że świadek domagający się przed tutejszym Sądem emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, w swojej sprawie nie zawniósł ubezpieczonego jako świadka takiej pracy w tym samym przedsiębiorstwie

Z tych samych przyczyn Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. K., że ubezpieczony był pracownikiem pogotowia technicznego dopiero od końca lat 90. Świadek pracował w pogotowiu technicznym w okresie gdy (...) była w K., a zatem w tym samym czasie, co ubezpieczony. Analiza akt osobowych świadka i ubezpieczonego wskazuje, że w tych samych okresach jako mechanicy pogotowia technicznego pełnili obowiązki brygadzysty. Z uwagi na to, że jak podał świadek, na początku były w bazie 4 brygady pogotowia technicznego i w tym czasie nie pracował z ubezpieczonym w jednej brygadzie, Sąd przyjął, że tego okresu pracy odwołującego świadek już nie pamięta.

Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania świadka B. D., w których podał, że ubezpieczony pracował głównie jako mechanik w kanałach naprawiając samochody ciężarowe. Świadek ten został zatrudniony w (...) w 1984r., a w tym roku ubezpieczony już od 1976r. był pracownikiem pogotowia technicznego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015r., poz. 748 ze zm.) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku, który:

- ukończył 60 lat w przypadku mężczyzny,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),
- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Po myśli § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W niniejszej sprawie jedyną sporną okolicznością było, czy ubezpieczony przepracował co najmniej 15-lat w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony podnosił, że w okresie zatrudnienia w (...) w okresie od 15.08.1973r. do 31.12.1998r. jako mechanik wykonywał pracę wymienioną w wykazie A dział XIV poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. tj. „prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”.

W ocenie Sądu, w świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego, do takiej pracy można zaliczyć ubezpieczonemu jedynie okres od 15.08.1973r. do co najwyżej końca października 1976r. czyli z uwzględnieniem służby wojskowej.

Sąd miał przy tym na uwadze treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.10.2013r., II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42, w której wskazano, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie od obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.1974r. zalicza się na warunkach wynikających z tego przepisu do okresu pracy w warunkach szczególnych oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.02.2014r., II UK 293/13, LEX nr 1441189, potwierdzający wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem do 30.09.1979r.

W rozpoznawanej sprawie, ubezpieczony przed powołaniem do służby wojskowej wykonywał pracę w warunkach szczególnych i jak wynika z akt osobowych do pracy powrócił w terminie 30 dni od jej zakończenia. Od dnia 20.10.1976r. przez kilka dni pracował w warsztacie jako mechanik, stąd możliwym jest uznanie, że okres do końca października 1976r. stanowi okres pracy w warunkach szczególnych.

Natomiast jeśli chodzi o okres zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w pogotowiu technicznym od listopada 1976r. do końca 1998r. to zdaniem Sądu, nie można go zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych. Bezsprzecznie w tym okresie ubezpieczony nie pracował jako mechanik w kanałach remontowych.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, w tym przede wszystkim zeznań ubezpieczonego, jako pracownik pogotowia technicznego odwołujący wykonywał różnego rodzaju prace: naprawiał ciężki sprzęt budowlany na budowach prowadzonych przez pracodawcę, zajmował się montażem oraz demontażem rusztowań i dźwigów

na tych budowach, prowadził samochód marki S. przewożąc brygadę remontową, na terenie bazy zajmował się naprawami sprzętu budowlanego /ale nie w kanałach remontowych/, wykonywał prace w warsztacie ślusarskim i samochodowym.

Aczkolwiek niektóre z tych prac zaliczane są do wykonywanych w warunkach szczególnych np. „ prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości” wykaz A dział V poz. 6; „ prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony” wykaz A dział VIII poz. 2, to żadna z nich nie była wykonywana przez ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Prac ślusarskich, napraw sprzętu budowlanego na budowach i na terenie bazy, zdaniem Sądu, nie można zakwalifikować do żadnych prac wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., a w konsekwencji uznać za prace wykonywane w warunkach szczególnych. Sąd ma na uwadze, że prawo do emerytury przewidziane w art. 184 ustawy emerytalnej ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach.

Okoliczność, że pracodawca w świadectwie pracy wskazał, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych nie ma decydującego znaczenia w sprawie o przyznanie prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy FUS. Świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 kpc i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Organ rentowy jest uprawniony do kwestionowania treści świadectw pracy. W rozpoznawanej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że pracodawca niezgodnie ze stanem faktycznym w świadectwie pracy podał, że ubezpieczony w okresie od listopada 1976r do końca 1998r. wykonywał prace mechanika samochodowego określoną w wykazie A dział XIV poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Pod tą pozycją wymieniono pracę w kanałach remontowych, której w tym czasie bezsprzecznie ubezpieczony nie wykonywał.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony nie wykazując 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych nie spełnia warunków nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy FUS, wobec czego z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie oddalił.

(-) SSO Grażyna Łazowska